

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitur Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In ſeptem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la
Coloniæ Agrippinæ, 1629

§. I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

b Ephes. 4.
1.

secundo Prophetas, tertio doctores, & iterum dicit: b: ipse dedit quosdam Apostolos, quosdam Prophetas: alios Euangelistas, alios autem Pastores & doctores, ad consummationem Sanctorum in opus ministerij, in edificatione corporis Christi, ut scilicet vniuscuiusq; ministerio suo atq; dat; ut Sancti hoc est: hoc est Ecclesie, edificium peragat semper, & conseruetur, conuente indigentiam infidelibus. Horum ministeriorum prestantia & excellentia adeo est clara & perspicua: ut seipsum palam manifestet, ac predicet. Nec aliam commodior via eam extollendi ac magnificandi; quam si bonorum operum in singulis ministerijs latentes in lucem proferantur; & similiter duplex talentum necessarium ad ea perfecte exercenda: talentum scilicet Sapientie & sanctitatis; siue scientie & virtutis; siue (ut S. Gregorius ait) Intellectus & operationis: quorum coniunctio & familiaritas adeo necessaria est: ut neq; scientie sine virtutibus: neq; virtutes absq; scientijs sumere possint, ut iam dicemus

§. I.

Homil. 9. in
Euang.

I

A PRIMO igitur talento initium sumentibus aduertendum est: scientie nomine hic intelligi vniuersim lumen quoddam spirituale, quo noster intellectus certo agnoscit veritates necessarias & conuenientes ad nostrum, aut Ecclesie bonum vniuersale, aut nostrorum proximorum: quia cum sint tot, tamque diuersae: idem diuersa lumina scientie: quae ad eas cognoscendas diriguntur. Q V A R T U M dux est lumen naturale, quod Dauid appellat a lumen vultus Domini; ab eo enim cum magna claritate procedit; ostenditque intellectui nostro bonum a nobis faciendum, & malum fugiendum: & vniuersim quicquid pertinet ad statum hominis vitam suam iuxta rationem, & naturae legem ducentis. Quemadmodum enim bestiae naturali quodam instinctu nouerunt res sibi utiles, & noxias: ut illas sibi accipiant, has vero rejiciant: ita homo naturali rationis lumine, (quod alij Synderesim vocat) utens, bona sua ratione agnoscit, quid utile sit, & quid noxium ad bonum esse hominis. Et idem lumen connaturale quasi redditum intellectui nostro initium est & fons scientiarum omnium naturalium, quae humano discursu inuenta, & manifestatae sunt: & sunt habitus, & quasi lumina intellectui superaddita, quibus clare facileq; videt veritates naturales, quales sunt in Philologia, Astrologia, Medicina, Mathematicis & alijs similibus.

a Psal. 4. 7.

S. Thom. 1.
P. 2. q. 79 a. 12

2

S E D quoniam omne lumen naturale semper est, & fuit valde debile, prospexit Dominus noster de supernaturali fidei lumine, quo noster intellectus magna certitudine credit omnes veritates, quas Deus Dominus noster Ecclesiae suae reuelauit: quemadmodum continentur in scripturis Sacrae veteris ac noui Testamenti: ac habentur per Traditionem Apo-

stolorum

stolorum, aut declarata sunt in Decretis Sactorum Conciliorum. Quae tamen fide vnusquisque speciatim totum id nouit, quod pertinet ad statum Christiani: hoc est, quicquid ad propriam salutem nosse est necesse. Ad quam fidem iuuandam & fouendam largitur Deus omnibus iustis quatuor Spiritus Sancti dona, quae appellamus *donum Sapientiae, Intellectus, Scientiae, & Consilij*: quae sunt quatuor supernaturalia lumina fidem ipsam corroborantia, vt possit magis penetrare veritates ipsas reuelatas; aut maiori gustu & iucunditate de eisdem aliis sentire, aut recte applicare ad bonorum operum exercitationem. Ex his donis oriri solet mystica spiritus scientia: cuius actus est contemplatio supremae veritatis, ipsius scilicet Dei; ac meditatio Diuinorum eius mysteriorum: quibus multo amplius illustratur lumen fidei, & excelsior Dei Christique Domini nostri, & sui ipsius cognitio obtinetur: quae est radix propriae perfectionis, sita in serueni dilectione & vnitione cum Deo Domino nostro.

Hinc etiam oritur tertia scientia ad nostram salutem necessaria: quae consistit in cognitione rerum proprii status & officij vniuscuiusque, siue secularis, siue Ecclesiastici, siue Religiosi: difficile enim eas seruabit, nisi nouerit: dici que poterit de eo quod dixit scriptura de filiis Heli: *b quod essent filij Belial, nescientes Dominum, neque officium Sacerdotum ad populum.* Et per alium Prophetam dixit: *c quia tu scientiam repulisti, repellam te ne Sacerdotio fungaris mihi; & quia oblitus es legis Dei tui, obliuiscar filiorum tuorum & ego.* Ex quo Nicenum concilium deducit; indignum esse Sacerdotali statu, & Episcopali munere, qui non habet scientiam necessariam ad satisfaciendum oneri, & obligationi suae. Et vniuersim hos omnes complectitur illa Apostoli maledictio: *d si quis ignorat, ignorabitur*: hoc est, qui negligit ea scire ad quae tenetur: is reijcietur ab eo, negante se illum agnoscere; nec approbante eum vt in caelum ingredi queat,

Ex lumine fidei eiusque donis cum auxilio luminis naturalis, scientia procedit Sacrae Theologiae: quae ex principijs reuelatis, adhibito rationis discursu, infert alias conclusiones spectantes ad mysteria Fidei, & instructionem bonorum morum. Quae scientia, quamuis necessaria non sit cuius Christiano ad suam salutem & perfectionem, ad bonum tamen vniuersale totius Ecclesiae, ac Reipublicae Christianae est necessaria. Nam S. Augustinus dixit: *hac scientia fides saluberrima gignitur, nutritur, defenditur, roboratur.* Gignitur enim fides salubris in multis infidelibus, nutritur in fidelibus, defenditur ab haereticis; & ita roboratur, vt omnibus fiat credibilis.

Ex Theologia Sacra oriuntur Sacri Canones, qui sunt quasi expeditae conclusiones Fidei, bonaeque gubernationis Regulae ad vniuersale Ecclesiae bonum in administratione Sacramentorum, & Sacrificijs, caeterisque

S Thom. 1.
2. q. 63. a. 4.
Et 2. 2. q. 8
a. 6.

3

b 1. Reg. 3. 12
c Osee 4. 9.

Refertur. e.
omnes dist.
38. Et c. Nisi
cum pridem
de renunc.
S. Bern.
Serm. 36 in
Cant.

d 1. Corin.
4. 38.

4

lib. 14. de
Trinit. c. 1.

5

officijs ac ministerijs Ecclesiasticis. Cōplectuntur etiam leges ac directi-
ones ad iudicandum de litibus & causis inter ipsosmet Ecclesiasticos et
ortis cricaea, quæ ad ipsorum forum spectant: sicut etiam est scientia
legum Ciuiliū, pro gubernatione Reipublicæ secularis.

DENIQUE quoniam industria humana valde sterilis est in actionibus
& exercitijs harum scientiarum circa finem, in quem tendunt: solet Do-
minus noster tres gratias gratis datas communicare in totius Ecclesiæ do-
ninarum bonum: quas Sanctus Apostolus appellat: e sermonem sapien-
tia, sermonem scientia, & interpretationem sermonum. Quæ duo dona in se
continent; alterum intelligendi mysteria cœlestia; alterum (vt S. Tho-
mas ait) eadem explicandi. Et hoc significat, quod Apostolus eas gratis
appellet sermonem sapientia & scientia: hoc est habere donum & talentum
persuadendum alijs veritates Fidei, quæ sunt quasi principia eius: hoc
autem pertinet ad sapientiam: persuadendi etiam reliquas veritates quæ
Theologia ex ijs mysterijs deducit: Et hoc spectat ad gratiam scientia.
Tertia gratia est interpretatio sermonum Dei, donum scilicet intelligendi
ac declarandi Sacram scripturam, in qua verba continentur, quæ Deum
reuelauit, & docuit homines: ad eod enim sunt difficilia & profunda: vt
cœlesti lumine sit opus, ad ea assequenda; & singulari gratia, ad eadem
alijs explicanda.

§. II Scriptura Sacra.

HAEC Sacrarū Scripturarū scientia, & quæ ab ea procedunt, prae-
cipue sunt, in quibus eminere debent omnes operarij Euangelii:
quemadmodum Apostolus discipulo suo Timotheo significat
his verbis: a memor esto, quia ab infanciam Sacras litteras nosti, quare potes
instruere ad salutem per fidem, quæ est in Christo Iesu. Omni enim scriptura
diuinitus inspirata, utilis est ad docendum, ad arguendum, ad corripiendum, ad cor-
diendum in iustitia: vt perfectus sit homo Dei, ad omne opus bonum instructus. Quibus
verbis insinuat S. Apostolus excellentiam, utilitatem & finem Sacrae
scientiæ, quam Ecclesiæ Magistri discere debent.

NAM Primum Scriptura Diuina summè splendet in veritate ac certitudo-
tudinē rerum quas docet: eod quod reuelatæ & inspiratæ sint à Deo, qui
suprema est & infallibilis veritas; qui nec dici potest, nec nos decipere.
Quamuis enim scriptores eius fuerint homines, ex seipsis subiecti me-
dacio ac deceptioni: vt tamen S. Petrus dixit: b omnis prophetia Scriptura
propria interpretatione non fit. Non enim voluntate humana allata est aliquando
Prophetia: sed Spiritu Sancto inspirati locuti sunt Sancti Dei homines. Est enim
Deus ad eod verax, & Sanctus: vt non possit aliquid falsi alijs inspirare, aut
per hominum os aliquid falsi loqui. Ex quo prouenit: vt ad eam bene
intelligendam necessaria sit illustratio & inspiratio eiusdem Domini, qui
illam

6

c1. Cor. 12. 8

ibi lectio. 2.
ex S. Aug.
13. de Tri-
nit. c. 2. 2.
q. 77. a. 1.

a 2. Tim. 3.
15.

b 2. Pet. 1. 20